

Плугіна Альона Петрівна
аспірант кафедри педагогіки та
психології початкової освіти Глухівського
національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ МЕДІА-ОСВІТНІХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Методика медіа-освіти, як правило, базується на реалізації різноманітних завдань. Теоретичний аналіз елементів таких завдань, розроблення та застосування на практиці дають можливість виділити основні їх функції: *навчальні* (засвоєння знань про теорії та закони, прийоми сприйняття та аналізу медіа-текстів), *розвивальні* (розвиток мотиваційних, вольових та інших якостей та властивостей особистості, а також досвіду контактів з медіа), *адаптаційні* (первісний, понятійний етап взаємодії з медіа) та *керувальні* (формування найкращих умов для аналізу медіа-текстів) [2].

Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, за Т. Черниш [4, с. 18–21], як і будь-які інші інновації, в тому числі й медіа-технологій, проходять, так званий 5-етапний процес: *пізнання* (усвідомлення факту існування певної інновації й отримання певне уявлення про її функції); *переконування* (формування у собі сприятливого або несприятливого ставлення до інновації); *рішення* (розпочинається діяльність, що призводить до прийняття або ігнорування інновації); *упровадження* (розпочинається застосування інновації); *підтвердження* (пошук підкріплення для зробленого вибору або перегляд попереднього рішення про прийняття чи ігнорування інновації в разі отримання суперечливої інформації).

Дослідник Ю. Казаков [1] зазначає, що практична реалізація завдань медіа-освіти може бути втілена в таких напрямках: 1) спеціальна (соціокультурна) медіа-освіта – здійснюється в межах окремого курсу навчального закладу або в межах додаткової освіти; 2) інтегрована медіа-освіта – формування вмінь працювати з інформацією мас-медіа під час навчання; 3) факультативний підхід – створення мережі факультативів, гуртків, клубів медіа-освітнього циклу.

На наше переконання, під час вивчення медіа-джерел обов'язково потрібно проводити словникову роботу. У процесі застосування медіа-технологій потрібно акцентувати увагу на знаннях та навичках, що були отримані на попередніх заняттях.

Проголошуємо загальну схему обговорення медіа-тексту:

– *вступне слово вчителя* (мета – дати коротку інформацію про авторів медіа-тексту, назвати попередні їхні роботи, щоб аудиторія могла вийти за рамки конкретного тексту та звернутися до інших їх творів; якщо є необхідність, зупинитися на ідеологічному чи філософському контексті подій, ні в якому разі не торкаючись оцінок авторської позиції, і, зрозуміло, НЕ переказуючи фабулу твору), тобто реалізується установка на медіа-сприйняття;

– *колективні «читання» медіа-текстів* (комунікативний етап);

- обговорення медіа-тексту,
- підведення підсумків заняття (посткомунікативний етап).

Обговорення медіа-текстів варто починати із відносно простих для сприйняття медіа-текстів за такими етапами: вибір епізодів, що найяскравіше виявляють ідеологічну чи філософську концепцію автора; аналіз даних епізодів (спроба розібратися в логіці авторського мислення – у комплексному взаємозалежному розвитку конфлікту, характерів, філософських ідей, ідеології тощо); виявлення ідеологічної, політичної, філософської позиції авторів та її оцінювання аудиторією.

Завершується обговорення проблемно-перевірними питаннями, визначається ступінь засвоєння аудиторією отриманих умінь аналізу медіа-тексту (наприклад: «З якими відомими Вам медіа-текстами можна порівняти даний твір? Чому? Що спільного є в їх концепції?» тощо) [3, с. 275].

Логіка послідовності використання творчих завдань виходить з того, що критичний аналіз медіа-текстів починається зі знайомства з роботами медіа-критиків – професіоналів (рецензії, теоретичні статті, монографії, присвячені медіа-культурі й конкретним медіа-текстам), за якими аудиторія може робити певні висновки про різні підходи і форми даного виду робіт.

Аудиторія шукає відповіді на такі проблемні питання: «У чому автори рецензій бачать переваги чи недоліки даного медіа-тексту?», «На скільки глибоко рецензенти проникають у задум автора?», «Чи згодні Ви з тими чи іншими оцінками рецензентів? Чому?», «Чи є у рецензентів свій індивідуальний стиль? Якщо так, то в чому він проявляється (стилістика, лексика, доступність, наявність іронії, гумору тощо)?», «Що застаріло, а що ні в даній роботі?», «Медіа-тексти якої тематичної, жанрової спрямованості підтримує автор статті, підручника? Чому?», «Чому автор побудував композицію своєї саме книги так, а не інакше?» тощо. Далі – робота над рефератами. І тільки потім – самостійне обговорення медіа-текстів.

Заняття щодо формування умінь аналізу і синтезу медіа-текстів спрямовані на тренування звукозорової пам'яті, на стимуляцію творчих здібностей особистості, на імпровізацію, самостійність, культуру мислення, здатність застосувати отримані знання в нових педагогічних ситуаціях, на психологічну, моральну роботу, роздуми про моральні та художні цінності тощо.

Медіа-освіта як набір засобів і методик для навчання молоді адекватному сприйняттю засобів масової комунікації сьогодні дуже актуальна. Уміння працювати з потоками інформації, сприймати їх, критично оцінювати, інтерпретувати й створювати власний інформаційний продукт – ось той інструментарій, що передбачає цей напрямок навчальної діяльності.

Таким чином, підготувати студентів до ефективної взаємодії з медіа, сформувані у них медіа-освітні уміння, навчити їх критично мислити та інтерпретувати медіа-тексти, навчити не лише користуватися різноманітними медійними засобами, а й розумітися на закономірностях їх функціонування – одна із задач сучасного вчителя.

Незалежно від форми медіа-освітньої роботи, прийомів, що використовуються під час організації медіа-освітнього заняття, медіа-

педагогічна діяльність повинна будуватися як цілісна система, а кожне заняття мати чітку мету і комплекс педагогічних завдань. Важливо, щоб задум конкретного медіа-освітнього заняття відповідав інтересам і можливостям студентів, їх життєвому досвіду, сприяв отриманню нових знань, активізації пізнавальної активності і розвитку творчого потенціалу. Бачення і розуміння головної ідеї, мети і завдань медіа-освітніх занять допомагає педагогу забезпечити творчу участь кожного студента у процесі медіа-освіти.

Список використаних джерел

1. Казаков Ю. М. Педагогічні умови застосування медіа-освіти у процесі професійної підготовки майбутніх учителів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Юрій Миколайович Казаков. – Луганськ, 2007. – 245 с.
2. Федоров А. В. Медіа-освіта: творчі завдання для школярів / А. В. Федоров // Відкритий урок: розробки, технології, досвід. 2008. – № 1.
3. Федоров А. В. Развитие медиа-компетентности и критического мышления студентов педагогического вуза / А. В. Федоров. – М. : Изд-во МОО ВПП ЮНЕСКО «Информация для всех», 2007. – 616 с.
4. Черниш Т. В. Психологічні чинники успішності впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність вчителя / Т. В. Черниш // Інформаційно-комунікаційні технології навчання: психолого-педагогічні та дидактичні аспекти впровадження : матеріали обласної науково-практичної Інтернет-конференції, Кіровоград, 13 квітня 2011 р. / упоряд. Л. Голодюк. – Кіровоград, 2011. – 81 с. – Режим доступу: <http://timso.koippo.kr.ua/blogs/index.php/Internet-konferencia/>.

Оксана Вільхова

асистент кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ХОРЕОГРАФІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У період державних перетворень, боротьби за свою територіальну цілісність, перебудови і оновлення усіх сфер суспільного життя по-новому постають питання розвитку національної самосвідомості та процес інтеграції України в європейський культурний та економічний простір. На суспільній шкалі оновлення держави показник духовності людини стає дедалі зростаючою цінністю. Для розвитку повноцінної особистості сьогодні потрібна ґрунтовна освіта та створення сприятливих умов, за яких вона зможе найбільш повно розкрити свої творчі здібності.

Оновлення всіх сфер діяльності суспільства породжує потребу в переорієнтації світоглядних орієнтацій, пошуку нових форм та методів навчально-виховної роботи з дітьми. У певній мірі спостерігається підвищена увага до проблеми формування особистості, розвитку творчого потенціалу